

Tractatvs De Censvris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetij, 1609

De excommunicatione lata contra Vsurpantes fructus Ecclesiasticos, vel
eosdem sine legitima sequestrantes. Cap. XVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](#)

predita dant, quod multis modis sit, vel re, vel verbis, ut alibi declarauimus.

Item, qui ad hęc facienda consilium dant, exempli gratia, uel ut fiant, uel quo modo fiant. Item, qui patrocinium ad eadem prstant, utpote apud Cancellarias, & Curias seculares, & sic in iudicio argum. capitu. I. de postu Ian.

Quare & procuratores, & adlocuti, qui rem hanc agunt, in potam hanc incident.

Postremo & qui fauorem prebent, quod multis modis fieri potest, ut pote in iudicio curando, ut facilem ingressum ad Curias seculares hi habeant. Item curando, ut quam primum res expediatur, quod faciunt ij, qui uulgo dicuntur Solicitatores. Item scribedo predicas inhibitiones, & madata poenalia, quod faciunt publiciscriba. Extra iudicium uero multis modis, ut alibi dixi. Hi omnes ergo in excommunicationem incident, quæ excommunicatione, ut superiores, declaratur.

Excipitur tamen, ubi executio facta non esset, nam si is, cuius de re agitur, in excommunicationem non incidit, nec ij, qui ad id opem tuferunt. Atqui de Capite hoc satis, ad aliud transeamus.

De excommunicatione lata contra usurantes fructus Ecclesiasticos, vel eodem sine legitima licentia sequestrantes.

Cap. XVII.

Quive iurisdictiones, seu fructus, reditus, & pruentus, ad nos, & Sedem Apostolicam, & quascunque Ecclesiasticas personas, ratione Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pertinentes, usurpant. Vel etiam quavis occasione, vel causa sine Romani Pontificis, vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia, sequestrant.

S V M M A.

1 Iurisdictio quid sit.

2 Fructus quid, & quotuplex sint.

3 Reditus, & pruentus quid significent.

4 Usurpare quid significet.

5 Ecclesiarum nomine qua comprehendantur.

6 740.

Pontifici referuatis.

6 Monasteriorum nomine que comprehendantur.

Caput hoc in duas partes diuiditur, secunda incipit ibi, Vel etiam, de quibus singulis agere debet, & prius de prima, in qua excommunicantur usurpantes iurisdictionem, fructus, redditus, & prouentus Ecclesiasticos. Verum, quo dilucidior res fiat, praemittenda haec sunt. Primum, quid sit iurisdictio. Item, quid fructus, redditus, & prouentus Ecclesiastici. Tertio, quid significet verbum hoc usurpare. Postremo, Ecclesiarum, & monasteriorum nomine quenam comprehendatur.

Quoad primum igitur iurisdictio nil aliud est, quam iurisdicti facultas, ut habetur in l. imperium. ff. de iurisd. omn. iud. Et diuiditur in Ecclesiasticam, & secularem, quod ad rem nostram autem pertinet, pro utraque iurisdictione hic accipitur, ut ex ijs, quæ infra dicemus, apparebit, in quibus autem consistat iurisdictio Ecclesiastica, declaravit, & docuit Glo. in capit. transmissam, de elect. & nos in antecedenti Capite, in quibus vero iurisdictio secularis, tradunt DD. in cit. l. imperium.

2 Fructus autem sunt redditus, qui ex re aliqua percipiuntur, & hi partim sunt civiles, ut pensiones domorum, vecturae nauium, & id generis, qui non ex re, sed

Pars Secunda.

373

propter rem hominis industria & cura seruuntur, quamobrem industrielles eos appellauit Couar. lib. t. variar. resol. capit. 3. partim naturales, & hi sunt ij, in quibus modica, aut nulla hominis industria requiritur ad eos habendos, ut poma, & id generis, partim naturales, & industrielles, in quibus multa opera hominis requiritur, ut segetes, trumentum, & id generis, atque sic tradidit, ac declarauit Barto. in l. ex diuerso. nume. 1. ff. de rei vind. & sequitur Abb. in c. grauis. num. 3. de resti. spol. quo ad rem nostram vero pertinet, uniuersi accipiuntur, ut infra probabimus.

3 Reditus autem & prouentus idem significant, quod fructus, & redditus dicti sunt a verbo Redeo, quia quot annis è fundo, vel prædio ad nos redeunt, seu ueniunt, ut asseruit Nauarr. in tractatu de credit. Eccl. q. 1. in monitione in fine. Prouentus vero a verbo Proueno: idcirco autem nomina haec tria posita sunt, quo significantur uniuersa, quæ percipiuntur ratione Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum.

4 Usurpare autem nil aliud significat, quod ad rem nostram pertinet, quam ius alicuius rei, siue aliquid sibi arrogare, tanquam auctoritatem ad id habeat, & id possit, ut sensit Caietan. in Summ. in verb. Excommunicatio. capitulo 27. in Secunda parte versic. Quat-

Aa 3 ta,

t2, ibi Ex qua forte, & habetur in Clemē. i. in verb. Vsurpare, & ibi Zabar. de decim. & in o. generali. de elecā. lib. 6. 10. 10. 11. 12.

5 Ecclesiarum nomine autem intelliguntur Episcopatus, Archis episcopatus, Patriarchatus, nec non beneficia alia Ecclesiastica curam animarum habētia, vel nō habentia, quamobtem comprehenditur etiam Papalis Episcopatus. Item canonicatus, & præben dæ.

6 Monasteriorum demum † nomine accipiūtur monasteria quo rumcunque regularium, & tam virorum, quam mulierum. arg. c. Ioannes. iunct. c. cum virum, de regulari. His si p̄missis, iam regulam ponamus.

S V M M A . 10

1 Vsurpantes fructus Ecclesiarum quarumcunque, seu Ecclesiasticos fructus in excommunicationem, incidunt, quæ excommunicatio, quousque patcat, declaratur.

I.

§. Pr̄missis antecedentibus, iam regulam, ut polliciū sumus, ponamus.

In excommunicationem hanc igitur incident, qui v̄surpant fructus Ecclesiarum quarumcunque, ut habetur in initio Capit. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 697. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 745. 746. 747. 747. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 916. 917. 918. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 946. 947. 948. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 966. 967. 968. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 997. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1046. 1047. 1048. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1097. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1137. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1146. 1147. 1148. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1157. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1167. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1177. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1187. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1197. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1207. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1217. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1227. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1237. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1247. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1257. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1267. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1277. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1287. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1297. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1307. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1317. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1327. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1337. 1338. 1339. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1347. 1348. 1349. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1357. 1358. 1359. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1367. 1368. 1369. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1377. 1378. 1379. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1387. 1388. 1389. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1397. 1398. 1399. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1407. 1408. 1409. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1417. 1418. 1419. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1427. 1428. 1429. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1437. 1438. 1439. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1447. 1448. 1449. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1457. 1458. 1459. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1467. 1468. 1469. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1477. 1478. 1479. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1487. 1488. 1489. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1497. 1498. 1499. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1507. 1508. 1509. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1517. 1518. 1519. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1527. 1528. 1529. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1537. 1538. 1539. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1547. 1548. 1549. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1557. 1558. 1559. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1567. 1568. 1569. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1577. 1578. 1579. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1587. 1588. 1589. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1597. 1598. 1599. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1607. 1608. 1609. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1617. 1618. 1619. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1627. 1628. 1629. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1637. 1638. 1639. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1647. 1648. 1649. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1657. 1658. 1659. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1667. 1668. 1669. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1677. 1678. 1679. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1687. 1688. 1689. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1697. 1698. 1699. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1707. 1708. 1709. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1717. 1718. 1719. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1727. 1728. 1729. 1729. 1730. 1731. 1732.

nem sibi usurpans in poenam hæc incident. Qui itidem agrorum fructus alicuius Ecclesiæ, vel ædium usurpabit, poenam hanc euader, quoscumque fructus percipiat, vel industriales, vel naturales, vel ciuiles, nam, ex quo multiplicis generis sunt, ut præmissimus, & Bulla indistinctè, & generaliter loquitur, indistinctè, & generaliter intelligi debet. argum. l. de pretio. ff. de pub. in rem act. Hinc, qui ab emphyteuta Ecclesiæ Canonem sibi præstandam curat, qui & redditus dicitur in l. 2. in verb. Ne autem C. de iur. emphyt. Item & qui oblationes in Ecclesiis factas esse usurpat, nam ratione Ecclesiarum habetur, & ad Ecclesiasticas personas pertinent, ut habetur in causa hanc consuetudinem. 10. qu. 3. hi omnes in excommunicationem hanc incident.

Tertio excommunicatio hæc afficit bona hæc usurpantes, ad quascunque personas Ecclesiasticas ipsa pertineant, ob verba illa Ad nos, & Sedem Apostolicam, & quascunque Ecclesiasticas personas pertinentes. Siue igitur ad Romanum Pontificem, siue ad Cardinales, siue ad Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbes, inferioresve clericos, religiosos, religiolasve pertineant, in excommunicationem incident ea bona usurpates. Quare, & qui bona Ecclesiarum, quæ commenda sunt equitibus S. Ioannis, qui Meliuetani dicuntur, vel Calatra

uæ, vel Alcantaræ, usurpauerint quoniam & hæc bona Ecclesiasticæ sunt, & equites illi Ecclesiasticæ personæ, ut diximus antea, poenam hanc non euadent.

Quarto excommunicatio hæc afficit, quarumcunque Ecclesiistarum ratione bona hæc ad Ecclesiasticas dictas personas pertineant, utpote vel sint monasteria, vel sint beneficia animarum curam habentia, vel simplicia, ob uerba illa Ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiastorum.

Quinto afficit excommunicatio prædicta bona usurpantes, vel beneficia illa vacet, cum ob rationes, quas reddidit Navarr. in Manual. cap. 27. num. 70. versicu. Sexta ibi, Neque, qui capiunt, tum ob verbum illud Ad nos, & Sedem Apostolicam, nam illud pronomen Nos, significat, dum Romanus Pontifex viuit, illud vero. Et Sedem Apostolicam, quando & mortuus est, & sic ubi Sedes Apostolica vacat, nam ipsa nunquam moritur, ut habetur in cap. si gratiosè de rescript. libr. 6. ergo idem & de aliis Ecclesiis uacantibus dicendum est, vna enim pars legis, aliam declarat. Quare opinio Cajetan. non est accipienda, qui contrarium sensit in Summa, in uerb. Excommunicatio. cap. 27. versic. Tertia. In omnibus igitur his casibus Ecclesiastica bona usurpans in excommunicationem hanc incident, sed iam calus explicemus, in

Aa 4 qui.

quibus penam hanc quis evadat:
id quod in sequenti explicabimmo-

S V M M A.

1. *Vsurpantes Ecclesiastica bona quando in excommunicationem non incidant.*
2. *Furantes fructus Ecclesia in excommunicationem non incident.*

II.

S Vidimus, qui in excommuni-
cationem hanc incident, modo videamus, qui non in-

cidunt.

Primum igitur in excommuni-
cationem hanc quis non incidit,
qui Ecclesias ipsas usurpat, id est
occupat, nam Bulla excommunicat solum usurpantes fructus,
& prouentus Ecclesiarum, ergo
secus si occupet beneficia, non e-
niam fructuum nomine beneficia
continetur, ex quo igitur Bullæ
verba hisce non conueniunt, er-
go nec dispositio. ar. I. 4. §. toties.
st. de dam. int. quamuis alias gra-
uissime peccet, & puniantur. Hæc
tamen exceptio mihi non omni-
no probatur, nam occupata ecclæ-
sia, & reliqua occupata cœsentur.
arg. cap. accessorium de regu. iur.
lib. 6.

Secundo in excommunicatio-
nem hanc non incidit, qui fructus
ad Ecclesiasticas personas aliun-
de, quam ab Ecclesiis, monaste-:

riis ve pertinentes usurpant, nam
Bulla excommunicat solum usur-
pantes fructus ad Ecclesiasticas
personas pertinentes, quos habet
ratione Ecclesiarum, & Monaste-
riorum, ergo secus si aliunde, in-
clusio enim unius alterius exclu-
sio est. arg. capitul. non ne de præ-
sumpt. & l. cum prætor. ff. de iudi-
atque sic dixit Caiet. in Summ. in
verb. Excommunicatio. capit. 27.
versie. Prima ex parte rei accepta,
& Nauarr. in Man. capitul. 27. num.
70. versic. Sexta. ibi. Primum. &
Tolet. in Bulla Cœnæ Domini, ex-
communicatio. 9. numer. 12. Qua-
re si bona Ecclesiasticarum perso-
narum quis usurpet, quæ ratione
sui patrimonij habent, vel aliund
acquisita, in excommunicatio-
nem hanc non incidet, atque sic
dixit Iacob. de Graff. libr. 4. decisi-
cas. conse. in expositione Bullæ
Cœnæ Domini. nume. 130. Sicut
nec is, qui usurpat fructus fun-
di empti ex fructibus Ecclesiæ no-
mine ipsius Ecclesiastice perso-
nae. Secus tamen de eo dicendum
est, qui usurpat fructus patrimo-
nii, quod pro titulo alicui est assi-
gnatum, iuxta decretum Trident.
Synod. nam patrimonium hoc
privilegia bonorum Ecclesiæ ha-
bet, ut dixit Glos. in c. episcopi. de
præbend. & ibi Dec. nume. 11. &
Fel. in cap. Sanctæ Mariæ. numero
14. versi. Adde. D. Card. de const.
& Nauarr. in consil. 1. de immu-
nit. Eccl. libro 3. Hæc igitur & hu-
ijsmodi usurpantes in excom-
muni-

municationem hanc non incident.

Tertio excommunicationem hanc effugiunt, qui fructus prædictos occupant, non quasi hoc eis liceat, & possint, & sic auctoratem habeant, quod verbum usurpare significat, sed ut res alias surripunt, nam Bulla excommunicat usurpantes tales fructus, quod verbum usurpare significat ex auctoritate id facere, & auctoritate, quod aiunt, ut dixit Caietan. ibid. versic. Ex qua forte:nam, ut ipse ait, fructus est Canon iste contra Dominos, qui haec usurpat, quasi potestatem in hoc habentes, quamvis omnes comprehendant tam priuatas personas, quam publicas, modo id ex auctoritate faciant, & sequitur Nauarr. ibid. & Tolet. eod. vbi infra. Quod est notandum contra eos, qui usurpat fructus Ecclesiæ quasi id eis liceat, ut Barbiani factum audiui, ex quo igitur non hoc animo occu-

panant, pœnam hanc euadent. ¶ Quare qui furantur fructus Ecclesiæ, & sic fures, latrones, & milites, quod non hoc animo occupant, in excommunicationem hanc non incident, ut dixit Caietan. ibid. versi. Secunda, ibi. Et per hanc, & Nauarr. eo. versic. Quare latrones, & Iac. de Graff. ibid. & Tolet. in Bulla Cœnæ Domini Excommunicatio. 9. num. 12. versic. Tertio, sicut nec etiam, qui necessitatis causa, quive, ut suum habeat, hos fructus surripit, ut consuluit,

Naua. in cons. 30. de sent. excom. lib. 5.

Postremo, vbi usurpans constitutionem hanc probabiliter ignorat, nam neque hic in excommunicationem hanc incident. argum. cap. fin. de constit. lib. 6. & capit. si quis cum eo, de sentent. excomm. in antiqu. Quare, quod Bulla haec raro publicatur in Villis, & a rusticis ob id ignoratur, pœnam hanc euadent fructus hos usurpantes, quod est notandum, quandoquidem rustici existimant sibi hoc licere, & nisi ratione hac exculcentur, pœnam hanc non euadunt, idem de ijs cocludimus, qui usurpantea bona, sed nesciunt, an sint Ecclesiastica, sed ut alia quæ uis bona capiuntur, necessario enim requiritur, ut capiantur, tanquam Ecclesiastica, ut sensit Nauarr. ibidem. Non itidem qui de licentia legitimè id facit, ut dixit Iacob. de Graff. ibidem, & Nauarr.

Vers. Vel etiam quavis occasione, vel causa sine Romani Pontificis, vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia, sequestrant.

SVM-

S V M M A.

I Sequestrantes sine licensia legitima fructus Ecclesiasticos in excommunicationem incident, quæ excommunicatione, quoisque pateat declaratur.

IN hac postrema parte huius Capitis excommunicantur laici iudices, qui fructus prædictos Ecclesiarum quarumcunque, & beneficiorum ad Ecclesiasticas personas pertinentes sine expressa licentia eorum, qui id possunt, sequestrant. Cuius rei cognitio ut dilucidior sit (quoniam quid sit sequestratio, & quotplex, declarauius in capi. xiiii.) unum hic dicimus agi in hac parte de sequestratione necessaria, quæ est illa, quæ iussu iudicis fit, ut declarauit Ab. in c. 2. n. 11. uer. Quædā n. est sequestratio uoluntaria. de sequestr. & in c. 1. num. 19. in fine eo dem. Hoc præmisso, iam regulam ponamus.

I In excommunicationem hanc igitur incident laici iudices, qui sine legitima licentia prædictos fructus sequestrant, ut habetur in proposito uersi.

Quæ excommunicatione afficit sequestrantes uel iudices ordinarii, uel delegati sint, nam tam ordinarius, quam delegatus sequestrum facere potest, ut dixit Ab. in cit. c. 2. num. 21. uersic. Secundo not. de sequestra. & Bulla non di-

stinguit, ergo nec nos distinguere debemus. argum. l. de pretio. ff. de publ. in rem act. & ob id tam ordinarios, quam delegatos excommunicatio hæc afficit.

Postremo excommunicatio hæc afficit sequestrantes quacunque occasione, uel cā sequestrant, ob verba illa, Vel etiam quavis occasione, uel causa. Vel igitur sequestrum faciant, ne seditio fiat, ad armave ueniantur, uel ne frudus auferantur, consumetur, uel ne possessor, eorum fiat nō soluendo, ad summam ob quamcumque causam, & rationem, id faciant, pœnam hanc non euadent.

Excipitur tamen primo, ubi de expressa licentia Romani Pontificis, vel alterius ad id facultatem habentis sequestrum faciūt, nam tunc pœnam hanc euadent, ob verba illa Sine Romani Pontificis, vel aliorum ad id facultatē legitimam habentium expressa licetia, ergo secus si cum licentia eorum, valet enim argumentum a contrario sensu. argument. l. i. & ibi communiter not. ff. de officiis. Quare, qui ab Episcopis, eorumve Vicariis facultatem hanc habent, in pœnam hanc non incident.

Excipitur etiam, ubi sequestrum fit ab iis, qui suo iure id possunt, cuiusmodi sunt Episcopi, eorumve Vicarii, & iudices Ecclesiastici, nam, si ipsi facultatem hanc aliis tribuere queunt, multo

to magis eam exercere ipsi valēt, argument. authen. multo magis. C. de lacro sanct. Eccl. Quare uel iniustē sequestrum faciant, poenā hanc euadent, nam & iniusta sententia tenet. arg. c. sacro. de sentē. excommun. & c. i. de re iud. lib. 6. etenim canon hic cōtra laicos factum est.

Tertio excipitur is, qui id facie dū per iudices prædictos curauit, ex quo enim Bulla excommuni cat sequestrantes, ergo nō eos, qui sequestrandū curant per iudices, tum quod sumus in penis, & idcirco sunt coartandū. I. interpretatione ff. de poe. tum quod positiū in uno casu nō extendit ad alium. capitul. pēnā. de pēnit. distinct. 1. atque sic consuluit Nau. in consi. 38. de sentent. excommu. libro 5.

Postremo excipitur, ubi seque stratio uolūtaria fit, & sic vbi par tes ipsæ inter se conueniunt, ut se questrum fiat, nam agitur de se questratione necessaria, ut prēmis simus, id quod probatur ex Bulla, quoniam ut legitimè sequestratio fiat ab ijs, qui iure suo id ne queunt, licentiam habere debent, quæ non postulatur ad sequestrū uoluntarium faciendum. Atqui de hoc Capite satis, ad aliud ue niamus.

De excommunicatione lata contra impo nentes onera Ecclesiasticis personis, eorumque bonis, nec non ea exigentes accipientesque, itemq. prædicta procul rantes, rationeue quapiam fauentes.

Cap. XVIII.

Quive collectas, decimas, taleas, præstantias, & alia onera clericis, prælati, & alijs personis Ecclesiasticis, ac eorum Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum bonis illorumque fructibus, redditibus, & prouentibus huiusmodi absque simili Romani Pontificis speciali, & expressa licentia imponunt. Et diversis etiam exquisitis modis exigunt. Aut sic imposita etiam a spon te dantibus, & concedentibus recipiunt. Nec non qui per se, vel alios directe, vel indirecte

præ-